

Opći program djelovanja Unije za okoliš, odnosno novi akcijski plan, ima šest prioriternih ciljeva koji moraju biti ostvareni do 2030., a to su: ublažavanje posljedica klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, prelazak na zelenu i cirkularnu ekonomiju, smanjivanje onečišćenja, zaštita bioraznolikosti te smanjenje proizvodnog i potrošačkog otiska EU-a.

Europski parlament (EP) usvojio je velikom većinom glasova novi akcijski plan za okoliš za razdoblje od 2021. do 2030. godine. Riječ je o osmom po redu Općem programu djelovanja Unije za okoliš čiji je cilj ubrzanje provedbe Zelenog plana, odnosno zelene tranzicije.

“Opći program djelovanja Unije za okoliš do 2030. godine zaista može označiti prekretnicu u sljedećem desetljeću, koje je ključno. Ovim izvješćem vas pozivam da odgovorite na hitnu potrebu za snažnim zakonodavstvom koje se tiče zaštite okoliša”, rekla je izvjestiteljica iz Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane, Grace O’Sullivan, istaknuvši da je, nakon brojnih rasprava o ovoj temi, sada konačno vrijeme da se počne djelovati.

Kako je napomenuo povjerenik Europske komisije za okoliš, oceane i ribarstvo, Virginijus Sinkevičius, programi djelovanja za okoliš upravljali su okolišnim politikama Unije još od 1970. godine, a prethodni je program istekao 2020. nakon čega je Komisija predložila novi program sa ciljem okretanja kružnom gospodarstvu, gospodarstvu bez onečišćenja i s nultom stopom emisija. Kao jedan od temeljnih ciljeva ovog programa Sinkevičius je istaknuo i ostvarivanje boljeg zakonodavstva kada je riječ o zelenoj tranziciji. Na raspravi, uoči glasovanja, zastupnici su uglavnom podržali novi akcijski plan istaknuvši da je potrebno djelovati odmah te da Bruto domaći proizvod (BDP) više ne smije biti jedini pokazatelj napretka i dobrobiti društva.

“I dalje trčati za povećanjem BDP-a na planetu koji je gotovo pri kraju snaga nema smisla”, rekla je francuska zastupnica Marie Toussaint iz Kluba Zelenih.

Isto je istaknula i švedska zastupnica Jytte Guteland (S&D) rekavši da “već osmi put usvajamo jedan ovakav program” te da “moramo ubrzati zelenu tranziciju i ostvarivanje Zelenog plana kao i ciljeva Pariškog sporazuma”. S ovim kritikama složio se i Komisijin povjerenik rekavši da je potrebno uspostaviti nove pokazatelje napretka, na nacionalnoj, regionalnoj i na razini EU-a. Švedska zastupnica Emma Wisner (Renew) je dio svog vremena za govora, inače prvog u ovom Parlamentu, odšutjela, da bi potom zaključno poručila: “Sada nas više nikakve riječi ne mogu spasiti, moramo početi djelovati”.

Najviše polemika tijekom rasprave o novom akcijskom planu za okoliš izazvala je najava o ukidanju subvencija za fosilna goriva do 2025. godine.

“Cilj stalnog ekonomskog rasta u svom je temelju neodrživ. (...) Vrtimo se u krug, govorimo o održivosti, a istovremeno potičemo prakse koje uništavaju planet”, rekla je izvjestiteljica

O'Sullivan upozorivši da vlade moraju prestati davati subvencije koje su štetne za okoliš, uključujući i one za fosilna goriva.

No poljski zastupnik Krzysztof Jurgiel (Europski konzervativci i reformisti) oštro je kritizirao taj plan.

“Ukidanje svih subvencija za fosilna goriva, na svim razinama, najkasnije do 2025., to čini ovaj akcijski plan potpuno neprihvatljivim. Primjerice, za Poljsku je to nemoguće s obzirom na to da fosilna goriva čine najveći dio naše energetike, stoga ću morati glasati protiv”, rekao je Jurgiel.

Osvrnuvši se na ovaj i slične komentare, Komisijin povjerenik Sinkevičius rekao je da “već postoje prijedlozi ukidanja štetnih subvencija” te da će se na temelju dodatnih procjena odlučiti jesu li potrebne nove obveze i “trebaju li one zaista biti uključene u opći program za okoliš ili pak trebaju biti dio posebnih sektorskih instrumenata”.

Kako je najavio Sinkevičius, nakon usvajanja novog akcijskog plana za okoliš, na redu su rasprave o istom čim se donese mandat za pregovore, a prvi sastanak u okviru trijaloga između Parlamenta, Vijeća i Komisije trebao bi se održati početkom rujna. Novi akcijski plan za okoliš podržali su svi hrvatski eurozastupnici osim Mislava Kolakušića (nezavisni) koji je glasao protiv i Ladislava Iličića, nasljednika Ruže Tomašić, iz Hrvatskih suverenista, koji je ostao suzdržan.

Izvor: novilist.hr